

ВІННИЦЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ МИХАЙЛА КОЦЮБІНСЬКОГО

Факультет іноземних мов

Кафедра англійської філології

ДИПЛОМНА РОБОТА

на тему: **ВИДИ І РОЛЬ НАРАТИВНОЇ ПЕРСПЕКТИВИ У РЕАЛІЗАЦІЇ
АВТОРЬКОГО ЗАДУМУ (НА МАТЕРІАЛІ СУЧАСНОЇ АНГЛОМОВНОЇ
ЛІТЕРАТУРИ)**

Студентки ступеня вищої освіти МАГІСТРА

Галузі знань 0203 Гуманітарні науки

Спеціальності 8.02030302 Мова та література (англійська)

Гоцалюк Ірини Олександрівни

Науковий керівник:

кандидат філологічних наук, старший викладач

Терещенко Л.Я.

м. Вінниця – 2016 рік

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ 1. СУЧАСНІ ДОСЛІДЖЕННЯ ТИПОЛОГІЇ ТА РОЛІ НАРАТИВНОЇ ПЕРСПЕКТИВИ У ХУДОЖНЬОМУ ТЕКСТІ.....	7
1.1. Художній простір як об'єкт лінгвістичних досліджень.....	7
1.2. Типологія нараторів у художньому тексті.....	9
1.3. Типологія фокалізаторів у художньому тексті.....	22
1.4. Трансформації у підходах до трактування ролі автора і читача художнього тексту.....	26
ВИСНОВКИ ДО РОЗДІЛУ 1.....	32
РОЗДІЛ 2. ФУНКЦІЇ І РОЛЬ НАРАТИВНОЇ ПЕРСПЕКТИВИ У ЗДІЙСНЕННІ АВТОРСЬКОГО ЗАДУМУ НА МАТЕРІАЛІ АНГЛОМОВНИХ ТВОРІВ ХХ СТОЛІТТЯ.....	34
2.1. Аналіз особливостей наративної перспективи з точки зору втілення авторського задуму.....	34
2.1.1. Роль і функції точки зору в творі Ернеста Хемінгуея «Indian Camp».....	38
2.1.2. Роль і функції точки зору в творі Айріс Мердок «The Time of the Angels».....	41
2.1.3. Роль і функції точки зору в творі Айріс Мердок «The Black Prince».....	58
2.2. Роль наративної перспективи в реалізації авторського задуму на матеріалі романів А. Мердок та Е. Хемінгуея.....	62
ВИСНОВКИ ДО РОЗДІЛУ 2.....	66
ЗАГАЛЬНІ ВИСНОВКИ.....	68
РЕЗЮМЕ.....	70
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	72
СПИСОК ДЖЕРЕЛ ІЛЮСТРАТИВНОГО МАТЕРІАЛУ.....	81

ВСТУП

Світ художнього твору – багатогранний та безмежний. Письменники, митці завжди намагаються віднайти нові методи та засоби впливу на свідомість читача, донести свої ідеї та переконання, не нав'язуючи їх, залучаючи читача до майстерної гри з його сприйняттям та розумінням. Особливо виразно така тенденція прослідковується в літературі модернізму та постмодернізму, де точка зору всезнаючого наратора, наратора-моралізатора, котрий усе знає і нав'язує читачеві свою думку, показуючи своє ставлення до персонажів, відходить на задній план. Письменники все частіше звертаються до ролі імпліцитного наратора, який ніяким чином не відкриває себе читачу, а передає точку зору на події так, як їх сприймають один або декілька персонажів.

Об'єкт дослідження дипломної роботи становить вибір автором художнього твору певного виду наративної перспективи, яка сприяє реалізації його авторського задуму.

Предметом дослідження є різноманітні випадки зміни фокалізації в художніх творах та їхня роль у здійсненні авторського задуму.

Художній твір – це свого роду модель світу, життя та соціуму очима автора. На певному етапі створення тексту саме точка зору є вирішальною в питанні – чийми очима буде переданий світ тексту.

Труднощі, з якими зазвичай зіштовхуються науковці у дослідженні такого поняття як наративна перспектива чи точка зору, пов'язані з самою сутністю цього поняття. На відміну від таких елементів як персонаж, сюжет та образ, точка зору є радше співвідношенням, ніж конкретною одиницею.

За останні десятиліття в наратології з'явилося чимало теорій, які намагаються пояснити поняття та функції точки зору в художньому творі. Теорії фокалізації та точки зору та їхні класифікації розробляли західні дослідники М. Баль, В. Бут, Ж. Женетт, Ш. Ріммон-Кенан, Н. Фрідман, В. Шмід.

В Україні предметне поле досліджень у рамках проблематики точки зору, перспективи оповіді на даному етапі перебуває лише в процесі формування, над ним працюють І.А. Бехта, М.П. Бехта, Л.В. Мацевко-Бекерська, О.М. Ткачук.

Питання перспективи чи голосу означає різницю між двома свідомостями, де першою є свідомість того, хто є медіатором подій, хто їх сприймає, а другою – свідомість того, хто їх передає і висловлює. Більшість науковців схиляються до думки, що визначення категорії того, хто бачить і того, хто розповідає є важливою у вивченні художнього твору.

Метою дослідження є спроба описати підходи до вибору наративної перспективи, до яких вдаються автори художніх творів для реалізації власного художнього задуму.

Для досягнення мети наукової роботи поставлено наступні **завдання**:

- дослідити підходи до тлумачення поняття наратора в сучасних лінгвістичних та літературознавчих дослідженнях;
- дослідити рольові та функціональні характеристики різних типів нараторів в художньому тексті;
- дослідити поняття фокалізації та її ролі в досягненні поставленої автором мети;
- на матеріалі романів Ернеста Хемінгуея та Айріс Мердок встановити роль наративної перспективи в реалізації авторського задуму в таких творах: «Indian Camp», «The Time of the Angels», «The Black Prince»;
- виявити, які лексико-граматичні і стилістичні засоби свідчать про певний тип фокалізації та її зміну.

Матеріалом дослідження послуговували 3 американських та британських художніх творів ХХ століття, загальним обсягом 663 сторінки. Ці твори ілюструють особливості використання наративної перспективи в художніх творах і дозволяють зробити висновки щодо її ролі в реалізації авторського задуму.

Для досягнення поставлених завдань та мети роботи використовувалися такі **методи наукового дослідження**, як *інтерпретаційний та стилістичний аналіз*

текстів, прагматичний аналіз висловлювань персонажів, *описовий метод* було залучено для опису використання наративної перспективи у здійсненні авторського задуму в художніх творах, а *метод індуктивного аналізу* для визначення ролі наративної перспективи в реалізація авторами власного художнього задуму.

Актуальність нашої наукової роботи полягає в тому, що хоча теорії фокалізації та типології, класифікації нараторів в художніх творах присвячено значну увагу як серед зарубіжних, так і вітчизняних науковців, постає питання про встановлення взаємозв'язку між авторським вибором наративної перспективи та глобальним авторським задумом.

Новизна дослідження полягає у тому, що на матеріалі конкретних творів англomовних авторів проведено аналіз авторських інтенцій та ролі авторського відбору форм наративної перспективи, виділено низку функцій, які можуть бути притаманні певному типу фокалізації або випадкам її зміни.

Теоретичне значення роботи полягає у виявленні та формулюванні ролі наративної перспективи в реалізації авторського задуму. Одержані результати та висновки роблять внесок до теорії дискурсу, наратології, літературознавства та стилістики.

Практичне значення дослідження полягає в можливості використання його результатів у лекційних і практичних курсах із зарубіжної літератури, а також британської та американської літератури, стилістики (розділи «Літературознавча стилістика» та «Стилістична семасіологія»), теорії художнього дискурсу, спецкурсах із проблем інтерпретації тексту, а також в подальших дослідженнях наративної перспективи в реалізації авторами власного художнього задуму.

Апробація результатів. Основні положення й результати дослідження викладено в публікаціях, що увійшли до збірників наступних наукових конференцій: студентської наукової Інтернет-конференції «Сучасні проблеми лінгвістики, літературознавства та методики викладання мови і літератури» (м. Вінниця, 21 грудня 2015 р.), XIV міжнародної студентської Інтернет-

конференції «МОВА, ОСВІТА, КУЛЬТУРА: Інтеграційні тенденції в сучасному світі» (м. Вінниця, 17-18 березня 2016 р.), Всеукраїнської науково-теоретичної конференції «Актуальні проблеми філології та методики викладання іноземних мов у сучасному мультилінгвальному просторі» (м. Вінниця, 14 квітня 2016 р.) та конференції викладачів та студентів факультету іноземних мов «Актуальні проблеми лінгвістики та методики викладання іноземних мов у вищому навчальному закладі та школі» (м. Вінниця, 20 квітня 2016 р.).

Структура й обсяг роботи. Робота складається зі вступу, двох розділів, висновків до кожного з них, загальних висновків, резюме та списку використаних джерел.

У **вступі** обґрунтовано актуальність дослідження, визначено об'єкт і предмет аналізу, окреслено мету і завдання роботи, описано методи дослідження, розкрито теоретичне та практичне значення роботи та наведено відомості про апробацію результатів дослідження.

У **першому розділі** узагальнено результати попередніх досліджень щодо проблематики видів наративної перспективи: окреслено підходи до тлумачення поняття «наратор» та «фокалізація», розглянуто різні підходи до класифікації типів наратора та типів фокалізації в художньому творі, окреслено поступові зміни у трактуванні ролі автора та читача художнього тексту.

У **другому розділі** проаналізовано фрагменти сучасних американських і британських творів, що ілюструють певний тип наративної перспективи, окреслено лексико-граматичні та стилістичні засоби, що свідчать про певний тип фокалізації та її зміну, визначено роль наративної перспективи в реалізації авторського задуму.

У **загальних висновках** сформульовано результати роботи та окреслено перспективи подальших досліджень.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Бехта І.А. Дискурс наратора в англomовній прозі / Іван Антонович Бехта. – Київ : Грамота, 2004. – 304 с.
2. Бехта І.А. Мовне експериментаторство в англійськомовній художній прозі ХХ століття: ендofазне пряме мовлення / І.А. Бехта // Вісник Львівського національного університету імені Івана Франка. Серія «Іноземні мови». – 2013. – Вип. 21. – С. 3 – 9.
3. Бехта І.А. Наратор та форми нарації в сучасній англomовній прозі / І.А. Бехта // Вісник Черкаського університету. Сер.: “Філологічні науки”. – 2001. – Вип. 24. – С. 68-72.
4. Бехта І.А. Оповідний дискурс в англomовній художній прозі: типологія та динаміка мовленнєвих форм : автореф. дис. ... д-ра філолог. наук : / І.А. Бехта. – Київ : Б.в., 2010 . – 36 с.
5. Бехта М.П. Алгоритм функцій наратора в сучасному художньому тексті / М.П. Бехта // Наукові праці Чорноморського державного університету імені Петра Могили комплексу "Києво-Могилянська академія". Сер. : Філологія. Мовознавство.– 2013.– Т. 219, Вип. 207. – С. 10-12.
6. Бехта М. Граматичні вияви оповідача в сучасному художньому тексті / М. Бехта // Науковий вісник Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича. Германська філологія.– 2013.– Вип. 667.– С. 122-128.
7. Біличенко О.Л. Етапи комунікації в системі "література" / О.Л. Біличенко // Вісник Харківської державної академії культури.– 2012. – Вип. 38.– С. 134-141.
8. Бондарчук К.О. Hemingway Biography: From Illinois to International Celebrity / К.О. Бондарчук // Англійська мова та література. - 2009. – № 15. – С. 20-21.

9. Брайнин-Пассек В. О постмодернизме, кризисе восприятия и новой классике / В. Брайнин-Пассек // Новый мир искусства. – 2002. – №5. – С. 7-9.

10. Брандес М.П. Стилистика немецкого языка / М.П. Брандес.[2-е изд.].– М. : Высшая школа, 1990. – 320 с.

11. Виноградов В.В. Проблема образа автора в художественной литературе / В.В. Виноградов. // О теории художественной речи – М. : Высшая школа, 1971. – 240 с.

12. Вільчинська Т.П. Образ автора художнього тексту в парадигмі сучасних лінгвістичних учень / Т.П. Вільчинська // Ученые записки Таврического национального университета им. В.И. Вернадского. Сер.: «Филология. Социальные коммуникации». – Том 26 (65). – № 1 – С. 190-194.

13. Волкова М.Ю. Особливості лінгвостилістичного аналізу художніх творів / М.Ю. Волкова // Вісник Севастопольського національного технічного університету. – Вип. 102: Філологія: збірник наукових праць. – Севастополь: Видавництво Севастопольського національного технічного університету, 2010. – С. 6-11.

14. Гижий В. Типологічні відповідності української та англійської неоромантичної прози кінця ХІХ ст. – початку ХХ ст. (текстологія і поетика): автореф. дис. ... канд. філол. наук: 10.01.05. – К., 2000. – 7 с.

15. Гоцалюк І.О. Види нарративної перспективи в літературі постмодернізму / І.О. Гоцалюк // Сучасні проблеми лінгвістики, літературознавства та методики викладання мови і літератури: тези доповідей та повідомлень наукової інтернет-конференції студентів; випуск 1 [21 грудня 2015р.] / гол. ред.: Ямчинська Т.І.; – Вінниця: ТОВ «Нілан-ЛТД», 2015. – С. 4-6.

16. Гоцалюк І.О. Роль фокалізації в реалізації авторського задуму в творі Айріс Мердок «The Time of the Angels» / І.О. Гоцалюк // Актуальні проблеми лінгвістики та методики викладання іноземних мов у вищому

навчальному закладі та школі: тези доповідей та повідомлень наукової конференції викладачів та студентів факультету іноземних мов; випуск 20 [20 квітня 2016 р.] / гол. ред.: Ямчинська Т.І.; – Вінниця: ФОП Корзун Д.Ю., 2016. – С. 34-38.

17. Гоцалюк І.О. Типологія нараторів в сучасному літературознавстві / І.О. Гоцалюк // Актуальні проблеми філології та методики викладання іноземних мов у сучасному мультилінгвальному просторі. Матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції [14 квітня 2016 р.] / Гол. ред. Т.І. Ямчинська. – Вінниця: ФОП Корзун Д. Ю., 2016. – С. 229-232.

18. Губа Л.В. Художній текст як об'єкт лінгвістичних досліджень / Л.В. Губа // Наукові записки Національного університету "Острозька академія". Серія : Філологічна. – 2015. – Вип. 58. – С. 93-96.

19. Деркач Л. Наративна модель як спосіб художньої презентації світу / Л. Деркач // Наукові записки ТНПУ. Літературознавство. – Випуск 31. – С. 236-247.

20. Довбенко Л.В. Наративний формат фокалізації і точки зору у сучасному британському романі / Л.В. Довбенко // Наукові записки. Серія "Філологічні науки (мовознавство)". – Вип. 96 (1). – Кіровоград : РВВ КДПУ ім. В. Винниченка, 2011. – С. 169–172.

21. Довбенко Л.В. Точка зору в англомовній постмодерністській прозі: літературний та лінгвістичний фокус / Л.В. Довбенко // Наукові записки Національного університету "Острозька академія". Сер. : Філологічна. – 2010. – Вип. 15. – С. 82-91.

22. Долинин К.А. Інтерпретація тексту: Французский язык: Учебное пособие / К.А. Долинин. Изд. 4-е. — М.: КомКнига, 2010. — 304 с.

23. Задорожна О. Постмодернізм як культурне та літературне явище кінця ХХ – початку ХХІ століть. Теоретичні засади постмодернізму / О.Задорожна // ЛІТЕРАТУРОЗНАВСТВО. МОВОЗНАВСТВО.

ФОЛЬКЛОРИСТИКА. – Київ: ВІСНИК Київського національного університету імені Тараса Шевченка, 2013. - № 23. – С. 10-12.

24. Єфименко В.А. Фокалізація та медіація в сучасних наративах / В.А. Єфименко // Наукові записки Національного університету "Острозька академія". Сер. : Філологічна. – 2012. – Вип. 29. – С. 67-68.

25. Зубрицька М.А тепер куди? – Одиссея сучасних літературних теорій: / М. Зубрицька // Вісник Львівського університету. Серія філологічна. – Львів, 2004. - Вип. 33: Теорія літератури та порівняльне літературознавство. –Ч. 1. – С. 121-128.

26. Кагановська О.М. Кореляція точок зору оповідача і персонажа в рамках інтенціонального аспекту семантики художнього тексту / О.М. Кагановська // Культура народів Причорномор'я. –1999. – № 8. –С. 134-137.

27. Коваленко К. Типи нараторів і види нарації у прозових творах А.П. Чехова («Моє життя», «Розповідь невідомої людини») / Ксеня Коваленко // Філологічні науки. – № 10. – Полтава, 2012. – 111 с.

28. Коршунова М.Л. Полифоническая организация голосов в художественном тексте и ее передача в переводе : авторе ф. дис. на соискание уч. степени канд. фил. наук: спец. 10.02.20 «Сравнительно-историческое, типологическое и сопоставительное языкознание» / М.Л. Коршунова.– Тверь, 2008. – 17 с.

29. Кусько К.Я. Проблемы языка современной художественной литературы. Несобственно-прямая речь в литературе ГДР / К.Я. Кусько. – Львов, 1980. – 205 с.

30. Левин Ю.И. Повествование у А. Мёрдок («Время Ангелов») / Ю.И. Левин // Избранные труды. Поэтика. Семиотика. – М.: Языки русской культуры, 1998. – С. 420-434.

31. Литвиненко Т. Лабіринт – символ естетики постмодернізму: до проблеми цієї міфологеми в літературі ХХ ст. / Т. Литвиненко //

Всесвітня література в середніх навчальних закладах України. – 2004. – № 3. – С. 32-35.

32. Лихачева Л.Н. Повествовательная точка зрения как художественный прием и его языковая характеристика: автореф. дис. на соискание науч. степени кандидата филол. наук: спец 10. 02. 04 “Германские языки” / Л.Н. Лихачева. – Л., 1976. – 20 с.

33. Лихачева Л.Н. Языковые сигналы повествовательной точки зрения в различных формах описания / Л.Н. Лихачева. // Язык и стиль английского художественного текста / Сб. научн. работ. – Л., 1977. – С. 46-54.

34. Лозовская Н.И. Эстетические взгляды Айрис Мердок / Н. И. Лозовская // «Научные доклады высшей школы. Филологические науки». – 1979. – №2. – С. 39-47.

35. Лотман Ю.М. Структура художественного текста / Ю.М. Лотман. – М.: Искусство, 1970. – 384 с.

36. Матийчак А. Рецепція творчості А. Мердок на перетині традицій англійської літератури та західноєвропейської філософії / А. Матийчак // Тернопільський національний педагогічний університет ім. В. Гнатюка. Наукові записки / Ред. кол.: М. Ткачук, Р. Гром'як, О. Глотов. – Тернопіль: ТНПУ, 2009. – Вип. 26. – С. 131-144.

37. Мацевко-Бекерська Л.В. Наратив як засіб організації просторово-часової конфігурації літературного твору / Л.В. Мацевко-Бекерська // Вісник Львівського університету. Серія : Іноземні мови. – 2011. – Вип. 18. – С. 52-59.

38. Мацевко-Бекерська Л.В. Наратологічна проекція концепту "герой" / Л.В. Мацевко-Бекерська // Питання літературознавства. – 2009. – Вип. 78. – С. 278-292.

39. Мацевко-Бекерська Л.В. Типологія наратора: комунікативні аспекти художнього дискурсу / Лідія Мацевко-Бекерська // Науковий вісник Миколаївського державного університету імені В. О.

Сухомлинського : збірник наукових праць. – № 48. – Миколаїв : МНУ імені В. О. Сухомлинського, 2011. – С. 64-70.

40. Михайлюк Н. Типи фокалізації в англійському “романі про митця” кінця ХІХ – початку ХХ ст. (за романами О. Вайльда “Портрет Доріана Грея”, Р. Кіплінга “Світло згасло”, Дж. Голсуорсі “Вілла Рубейн”, С. Моема Місяць і шеляг”) / Наталя Михайлюк // ІНОЗЕМНА ФІЛОЛОГІЯ. – 2014. – Вип. 126. – Ч. 1. – С. 274–280.

41. Наєнко М. Типи творчості в епоху постмодернізму / М. Наєнко // Слово і час. – 2002. – №4. – С. 59-63.

42. Орлова О. Образ читача в структурі художнього твору / Ольга Орлова // Філологічні науки : зб. наук. пр. – Полтава : ПНПУ, 2011. – Вип. 8. – С. 40-46.

43. Павличко С.Д. Айріс Мердок. Мистецтво проти теорії чи осягнення терії? / С.Д. Павличко. –К.: Лабіринт мислення, 1993. – С. 9-39.

44. Палійчук А.Л. Фокалізація та скорочення наративної дистанції в художньому тексті / А.Л. Палійчук // Мовні і концептуальні картини світу. – 2013. – Вип. 43(3). – С. 198-203.

45. Попова Е.А. О лингвистике наратива / Е.А. Попова. // Филологический науки. – № 4, 2001. – С. 87-90.

46. Потебня А.А. Эстетика и поэтика. / А.А. Потебня. – М. : Искусство, 1976. – 614 с.

47. Рижа У.В. Дослідження поняття «точка зору» та його трактування в лінгвістичному ракурсі / У.В. Рижа // Наукові записки Національного університету «Острозька академія» – 2013. – Вип. 35. – С. 295-297.

48. Римар Н.Ю. Наративні стратегії розповідання: теоретико-методологічний аналіз / Н.Ю. Римар // Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія: Філологія. – 2014. – Вип. 10. Том 1. – С. 70-73.

49. Руднев В.П. Морфология реальности: исследование по «философии текста» / В.П. Руднев. – М.: Аграф, 2000. – 432 с.

50. Соколовська С.Ф. Образ автора у художньому творі / С. Ф. Соколовська // Вісник Житомирського державного університету імені Івана Франка . – 2013. – Вип. 5. – С. 222-226.

51. Старшова О.О. Наратологічний ракурс проблеми автора / О.О. Старшова // Наукові праці Чорноморського державного університету імені Петра Могили комплексу "Києво-Могилянська академія". Сер.: Філологія. Літературознавство. – 2012. – Т. 193. – Вип. 181. – С. 106-111.

52. Тарасюк К. Мова роману Айріс Мердок «Чорний принц» / К. Тарасюк // Рідна школа. – 2007. – №6. – С. 44-47.

53. Ткачук О. Наративна перспектива та дистанція в модерністичному дискурсі кінця ХІХ – початку ХХ століття / О. Ткачук // Слово і час. – 2003. - №11. – С. 17-24.

54. Успенский Б.А. Поэтика композиции: Структура художественного текста и типология композиционной формы. – М. : Искусство, 1970. – 224 с.

55. Хоміченко В.В. Композиційні типи поліфонічної оповіді в романах модернізму / В.В. Хоміченко // Мова і культура. – 2014. – Вип. 17, т. 5. – С. 257-263.

56. Хорольський В. Трагедія? Фарс? Кітч? Нотатки про романи Айріс Мердок останніх років / В. Хорольський // Всесвіт. – 1984. – №2. – С. 116-119.

57. Шеин Н.В. Связь цвета и образа главного героя в романе А. Мердок "Время ангелов" / Н.В. Шеин // Наукові записки Харківського національного педагогічного університету ім. Г.С. Сковороди. Сер.: Літературознавство. – 2014. – Вип. 2(1). – С. 202-210.

58. Шмид В. Нарратология / Вольф Шмид. – Москва : Языки славянской культуры, 2003. – 312 с.

59. Abbott H. Porter. *The Cambridge Introduction to Narrative* / H. Porter Abbott. – Cambridge : Cambridge University Press, 2002. – 203 p.
60. Bal M. *Narratology. Introduction to the Theory of Narrative* / M. Bal – UNIVERSITY OF TORONTO PRESS, 1985. – 256 p.
61. Bal M. *The Narrating and the Focalizing: A Theory of the Agents in Narrative// Style.* – Vol. 17. – № 2. –1983. – P. 234-269.
62. Bekhta Ivan. *Point of view in narrative Fiction: Literary approach / Ivan Bekhta // Матеріали 4-ї Міжнародної науково-практичної конференції: “Лінгвістичні та методичні проблеми навчання мови як іноземної”.* – Полтава, 2002. – С. 34-37.
63. Bekhta N. *Between narrating and narrated: Towards a definition of we-narrative proper / N. Bekhta // Вісник Львівського університету. Серія : Іноземні мови.* – Львів : ВЦЛНУ ім. І. Франка, 2013. – Вип. 21. – С. 16-21.
64. Booth W.C. *The Rhetoric of Fiction* / Wayne C. Booth. – Chicago & London : The University of Chicago Press, 1961. – 455 p.
65. Byatt, A.S. *Iris Murdoch* / A.S. Byatt –Harlow, Essex: Longman Group Ltd., 1976. – 42p.
66. Calinescu M. *Five Faces of Modernity* / Matei Calinescu. – Durham : Duke Univerity Press, 1987. –312 p.
67. Chatman S. *Coming to Term: The Rhetoric of Narrative in Fiction and Film.*– Ithaca: Cornell UP, 1990. – 193 p.
68. Chatman S. *Story and Discourse: Narrative Structure in Fiction and Film.* – Ithaca: Cornell UP, 1978. – 239 p.
69. Cohen S., ShiresL. *Telling Stories: A Theoretical Analysis ofNarrative Fiction.* – London: Routledge, 1988. – 197 p.
70. Cohn D. *Transparent Minds. Narrative Modes for Presenting Consciousness in Fiction.* – Princeton: Princeton UP, 1978. – 323 p.
71. Coste D. *Narrative as Communication : Theory and History of Literature. Volume 64 / Didier Coste.* – Minneapolis : University of Minnesota Press, 1989. – 371 p.

72. Dolozel L. The Typology of the Narrator: Point of View in Fiction. – L.: Mouton, 1967. – P. 541-552.

73. Douglas K.C.S. Systemic Inguistic Analysis of Point of View in NarrativeFiction // Thesis of Dissertation. – Liverpool, 1996. – 238 p.

74. Fleischman, Suzanne. Tense and Narrativity. From Medieval Performance to Modern Fiction. – University of Texas Press, 1985. – 459 p.

75. Fowler R. How to See through Language: Perspective in Fiction / R. Fowler // Poetics, 1982.–№ 11. – P. 213–235.

76. Fowler R. Linguistics and the Novel / R. Fowler – London: Methuen, 1977. – 141 p.

77. Friedman N. Point of View in Fiction. The Development of a Critical Concept. – Publications of the Modern language Association of America. – Vol. 70. – 1955. – № 5. – P. 1160-1184.

78. Genette G. Narrative Discourse Revisited. – Oxford: Basil Blackwell, 1988. – 178 p.

79. Herman D. The Cambridge Companion to Narrative. – Cambridge: Cambridge University Press, 2007. – 310 p.

80. Hotsaliuk I. The Role of Focalization in a Short Story “Indian Camp” by Ernest Hemingway / Irina Hotsaliuk // Мова, освіта, культура: Інтеграційні тенденції в сучасному світі. Матеріали XIV міжнародної студентської інтернет-конференції [17-18 березня 2016 р.] / Гол. ред. Ямчинська Т.І. – Вінниця: ТОВ фірма «Планер». – 2016. – С. 58-59.

81. HuhnP., SchmidW., SchonertJ. (eds.) PointofView, Perspective, Focalization: modelingmediationinnarrative. – Berlin: Walter de Gruyter GmbH, 2009. – 305 p.

82. Lanser S. The narrative act. Point of view in prose fiction. – Princeton, New Jersey : Princeton University Press 1981. – 309 p.

83. Molotkova S. Ernest Hemingway: a writer of a great talent / S. Molotkova // English language & culture. – 2010. – December (№ 46). – С. 17-20.

84. Nelles W. Getting Focalization into Focus / W. Nelles // Poetics Today. – 11. – 1990. – P. 365–382.

85. Palmer A. The Construction of Fictional Minds / Narrative. – The Ohio State University. – 2002. – Vol. 10. – № 1. – P. 28-46.

86. Richardson B. Unnatural voices: Extreme Narration in Modern and Contemporary Fiction / B. Richardson. – The Ohio State University Press, 2006. – 167 p.

87. Rimmon-Kenan Shl. Narrative Fiction: Contemporary Poetics. – METHUEN: London and New York, 1983 – 208 p.

88. Ruth R. Possible Worlds in Literary Theory. – Cambridge: Cambridge University Press, 1994. – 244 p.

89. Toolan M. Analysing Conversation in Fiction: An Example from Joyce's Portrait // Language, Discourse and Literature / R. A. Carter, P. W. Simpson et al. – L: Unwin Hyman Ltd, 1989. – P. 195-211.

90. Triki M. The representation of self in narrative // Journal of literary Semantics, Vol. 20. – No. 2. – 1991. – P. 78-96.

91. Shafiee-Sabet S. G., Rabei A. Focalization: An Investigation into the Narratology of Moniru Ravanipur's "Kanizu" Persian Literary Studies Journal (PLSJ). –Vol. 1, № 1. – Autumn-Winter 2012.– P. 59- 73.

92. Walsh R. Who Is the Narrator? / Richard Walsh // Poetics Today. – 1997.–P. 495-513.

СПИСОК ЛЕКСИКОГРАФІЧНИХ ДЖЕРЕЛ

93. Літературознавчий словник-довідник / [авт.-уклад. Гром'як В. Л., Ковалів Ю. І., Теремко В. І.]–К.: Академія, 2007. – 753 с.

94. Современное зарубежное литературоведение (страны Западной Европы и США) : концепции, школы, термины : [энциклопедический справочник] / Ред.-сост. И.П. Ильин, Е.А. Цурганова. — М.: Intrada,1996. — 319 с.

95. Тимофеев Л.И. Образ повествователя, образ автора / Л.И. Тимофеев. // Словарь литературоведческих терминов / под. ред. Тимофеева Л.И., Тураева С.В. – М.: Просвещение, 1974. – 249 с.

96. Ткачук О. Наратологічний словник / Олександр Ткачук. – Тернопіль : Астон, 2002. – 173 с.

СПИСОК ДЖЕРЕЛ ІЛЮСТРАТИВНОГО МАТЕРІАЛУ

97. Hemingway E. An Indian Camp / Ernest Hemingway // М.: Прогресс. – 1971. – С. 29-34.

98. Murdock I. The Black Prince / Iris, Murdock. – NY: Penguin Group, 2003. – 415 p.

99. Murdock I. The Time of the Angels / Iris, Murdock. – Vintage Classics, New Ed, 2002. – 242 p.